

Lihula Muusika- ja Kunstikooli õppekava KUNST

ÜLDSÄTTED

- Lihula Muusika- ja Kunstikooli eesmärk on arendada õpilaste loovat ja iseseisvat mõtlemis- ja eneseväljendusoskust.
- Lihula Muusika- ja Kunstikooli (edaspidi ka kooli) õppekava KUNST on kooli kunsti õppesuuna õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis lähtub Huvikooli seadusest, Huviharidusstandardist ja kooli põhimäärusest.
- Õppekava näeb ette võimalusi kunstiõppealaseks koostööks üldhariduskoolidega, luues lisavõimalusi põhihariduse omandamisel ja koolikohustuse täitmisel.
- Kooli õppekava on pidevalt arenev ja täienev dokument.

Õppekava eesmärgid:

Õppekava "Kunst" eesmärk on arendada noorte loovat ja iseseisvat mõtlemis- ja eneseväljendusoskust, luues võimalusi praktilise vaataja- ja loojakogemuse omandamiseks ning toetades enese ja kunsti mõistmist. Õppekava läbimine annab eelprofessionaalsed oskused ja teadmised jätkamaks õpinguid looverialadel ning toetab toimetulekut muutuvmas maailmas.

ÕPPETÖÖ KORRALDUS JA EESMÄRGID

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab järgmise kalendriaasta 31.augustini. Õppeaasta jaguneb õppeajast ja koolivaheaegadeks. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

Kooli peamised õppetasemed on põhiõpe, vabaõpe ja lisa-aasta.

Põhiõpe

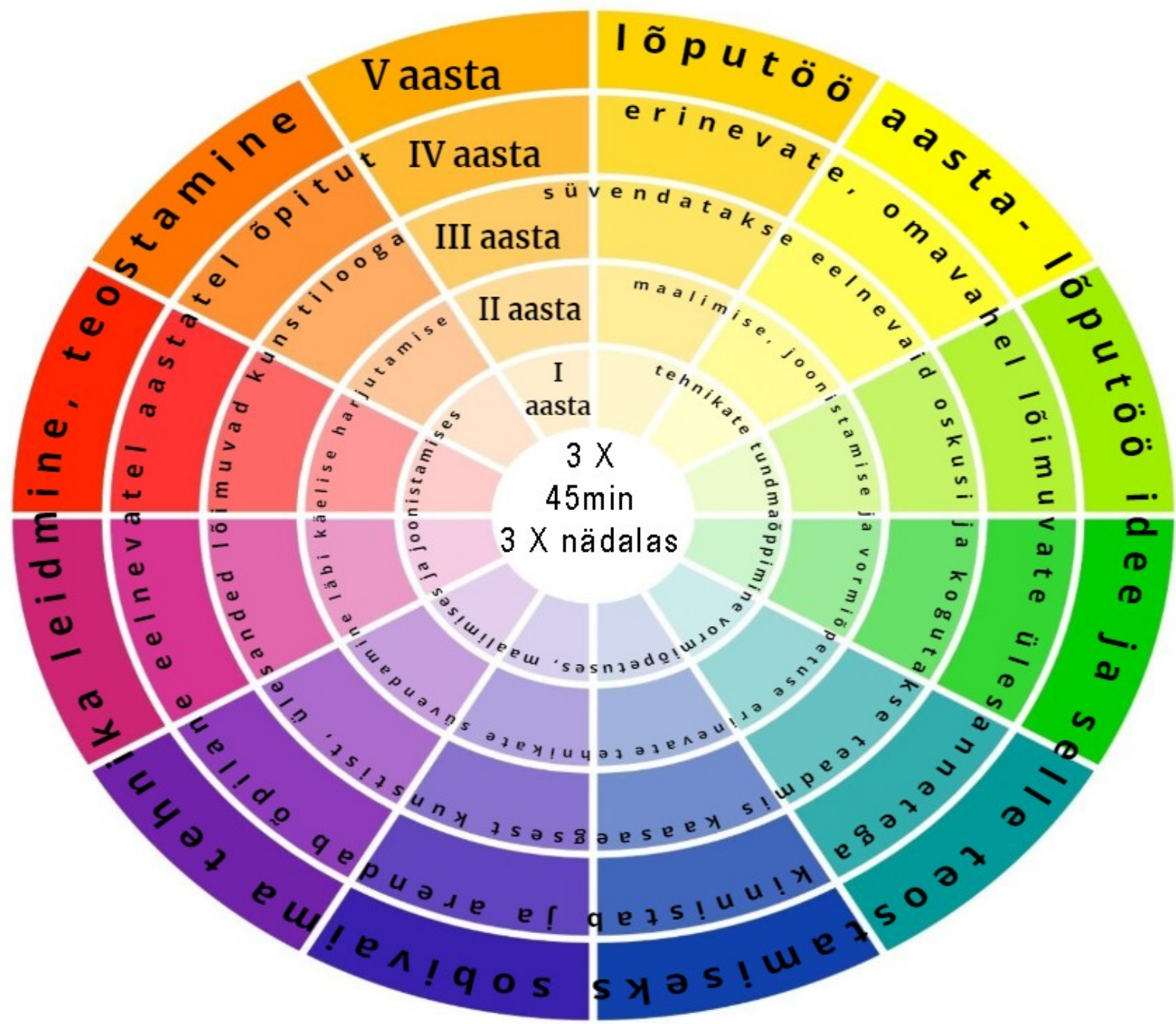
- Põhiõpe on kooli peamine õppevorm, kus õppetöö toimub klasside süsteemis. Õpilane läbib kõik õppekavas ettenähtud õppeaineid. Õpilase üleviimine järgmisesse klassi eeldab eelneva õppeaasta õppeainete omandamist ning positiivset hindamist. Põhiõppega saab alustada alates 10eluaastast.
- Õppeaasta põhiõppes 5 õppeaastat, õppeaasta koosneb õppeajast ja vaheaegadest. Koolivaheajad kattuvad üldhariduskoolile kehtestatud vaheaegadega. Põhiõppes lisandub õppepraktika aeg.

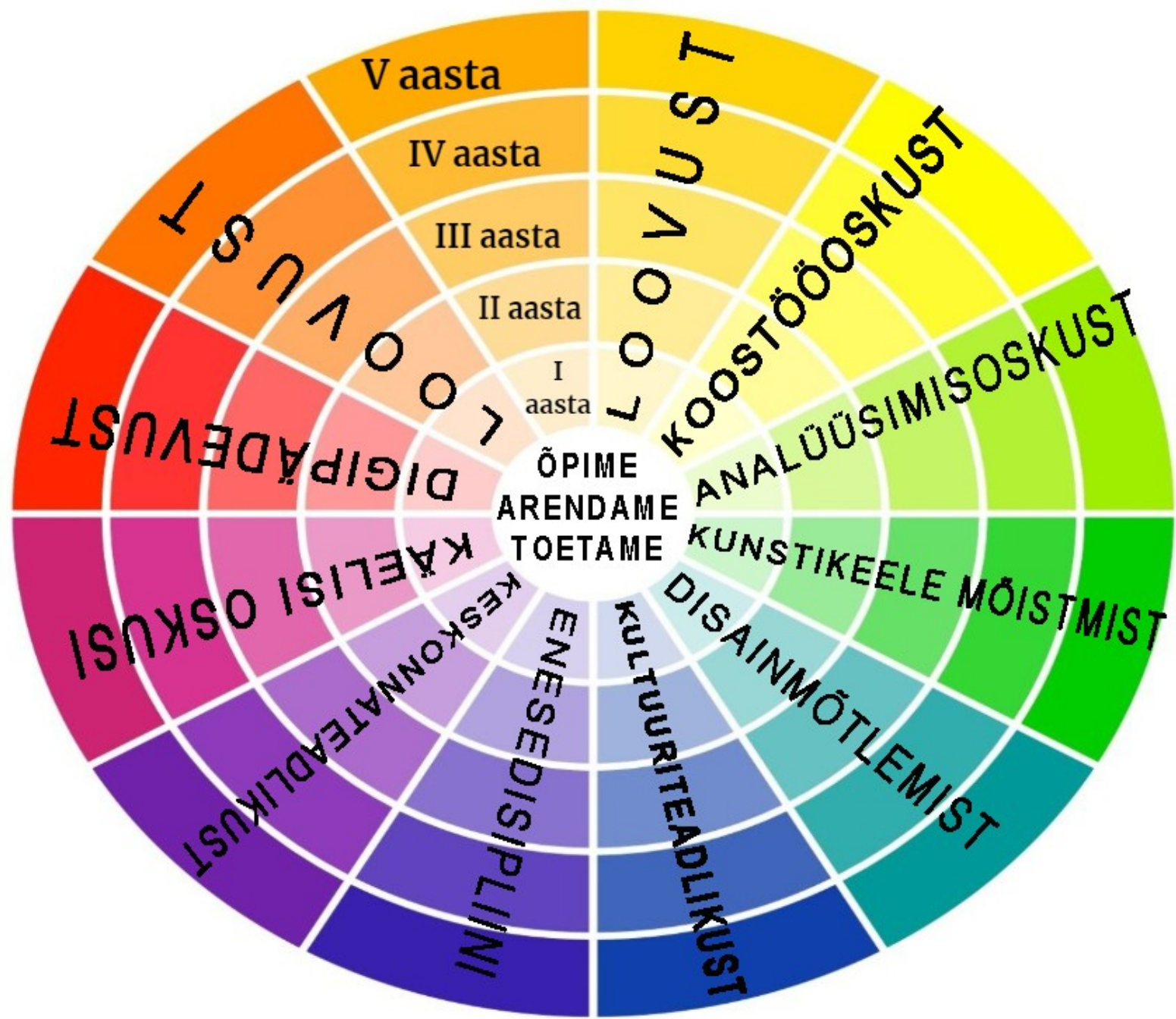
Kunstikooli lõpetaja:

- Omab ülevaadet kunstiajaloo ja kaasaegsest kunstist, mõistab nende seoseid ümbritsevaga.
- Kasutab õpitud oskusi ja teadmisi kunsti loomiseks ja mõtestamiseks.
- On kunsti suhtes uudishimulik, julgeb ja oskab väljendada oma arvamust.

Vabaõpe

- Vabaõpe 7-... aastastele on sissejuhatav õpe põhiõppesse astumiseks; toimub lähem tutvumine kunstikooli õppetöö korralduse ja õppesüsteemi ja -ainetega. Võimaldab tegeleda eneseväljendusega kunsti kaudu, tegutseda loovalt ja õppida tundma erinevaid kunsti loomise võimalusi. Vabaõpet saab alustada alates 7eluaastast.
- 7-.. aastaste vabaõppe toimub kahel päeval nädalas, 2x45min, ühe õppeaasta vältel.
- Eelõppe lõpetanu võib ka järgneval õppeaastal alustada uue rühmaga või astuda põhiõppesse (al 10eluaastast).

Lisa-aasta

- Põhiklassi lõputunnistusega lõpetanud õpilasel on võimalik jätkata kunsti õpinguid kuni 2 aastat lisa-aasta õppena. Õpe toimub koos põhiklassi õpilastega nende tunniplaani alusel.

Õppeprotsessi kirjeldus Lihula Muusika- ja Kunstikooli kunstis

- Kohustuslikud on praktilised stuudiotunnid (sisaldab joonistamise, maalimise, värvusõpetuse, kompositsiooni ja minidigiõppe).
- Õppeprotsess on jagatud tinglikult kolme ploki: 1) TEA! ehk sisulis-struktuuriline ülevaade, seoseid loov ja teadmisi laiendav osa; 2) OSKA! ehk praktilised oskused; 3) LOO! ehk loominguiline, uurimuslik ja eelnevat kinnistav osa. LOO! sünnib TEA! Ja OSKA! kokkupuutealal läbi teose, näituse, projekti ja integreerib loomulikult viisil nende sisud, tagades õppekava õpiväljundid, mis viivad kunstikooli eesmärgini.
- Igas konkreetses teemas/õppeülesandes ei pruugi kõik kolm komponenti korraga ilmned. Ainekavad sisaldavad peamiselt TEA! Ja OSKA! komponente.
- Stuudiotunnid sisaldavad joonistamise, maalimise, värvusõpetuse, kompositsiooni ning minidigi õppet moodustades ühtse integreeritud õppetegevuste bloki.
- Kunstilugu- ja analüüs on kõikide kunstikoolis õpitavate ainete vaheliseks siduvaks aineks. Kunstiloo õppe eesmärgiks on õppida tundma nii mineviku kunstipärandit kui kaasaegset kunsti. Kunstilugu võib olla inspiratsiooniallikaks õppeülesannete loomisel kõikides ainetes. Õppeprotsessis on tähtis informatsiooni leidmise, analüüsi ja oma arvamuse väljendusoskuse arendamine. Muuseumide, näituste, kunstisündmuste külastamisega õpetatakse väärtustama kunstipärandit ja mõistma kaasaegset kunsti. Kunstiloo õpetamisel võib lähtuda stiilidest, liikidest, teemadest, piirkonnast jne.

HINDAMINE

- Õpitulemuste hindamise kord on sätestatud kooli hindamisjuhendis.
- Hindamine võib olla sõnaline (analüüs/hinnang) ja nubriline (hinne). Hindamine peab olema vormistatud taasesitataval kujul.
- Hindamine on pidev protsess, mis toimub kogu õppetöö vältel. Hinnatakse individuaalset arengut ning valmivaid teoseid kolmepoolse tagasiside meetodil – õpilane ise ehk eneseanalüüs, kaasõpilased, juhendaja. Konkreetse ülesande hindamiskriteeriumid on õpilasel teada enne ülesande alustamist.
- Hindamine trimestri lõpus:
Õppeaasta on jagatud kolmeks trimestriks: september kuni november, detsember kuni veebruar ja märts kuni mai. Iga trimestri lõpus toimub vahehindamine. Vahehindamistel rakendatakse kujundavat hindamist. Tagasisidet antakse kolmepoolse arutelu vormis, kus osalevad õpilane ise, kaasõpilased ja õpetajad. Valikkursuste kõik tööd esitatakse alati vahehindamisele.
- Õpilase üleviimine õppeaastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete/hinnangu alusel.
- Lihula Muusika- ja Kunstikooli lõputunnistus väljastatakse õpilasele, kes on täitnud täies mahus põhiõppe õppekava ja kaitsnud lõputöö.
- Põhiõppe lõputöö kaitsmist hindab lõputööde hindamiskomisjon.
- Põhiõppe lõputööde kaitsmise kord on sätestatud kooli põhiõppe lõputööde teostamise ja kaitsmise juhendis.

ÕPPEAEG ja NÄDALAKOORMUS

ÕPPETASE	ÕPPEAEG (aastad)	ÕPPETUNDIDE ARV NÄDALAS
põhiõpe	5	9
vabaõpe	1	4
lisa-aastad	2	9

ÕPPEAINE	PÕHIÕPE	VABAÕPE	LISA-AASTAD
Tasapinnaline kujutamine	3	2	3
Skulptuur	3	2	3
Kompositsioon	3	-	3

AINEKAVAD

TASAPINNALINE KUJUTAMINE

Eesmärgiks on õpetada lastele oskust kujutada tegelikkust ja väljendada oma meeleolu värvide, pliaatsite jt tasapinnaliste vahendite abil. Ainekava on võimalikult laiapõhjaline ja käsitleb teemasid 11-18 aastaste laste tasemel.

Maalimise õppe sisu lõimub vormiõpetuse ja kompositsiooni ainekavaga.

NOOREMA ASTME AINEKAVA

I õppeaasta

Õppesisu

I õ/a. maalitunnid võiksid alata värvisegamis- ja pinnakatmisharjutustega, kust minnakse edasi lihtsavormilistest esemetest natüürmortide maalimisele.

Esimestes natüürmortides ei pruugiks pöörata tähelepanu mitte niivõrd esemete vormile kui värvierinevustele.

Siis soovitaks maalida ühe seadeldise monokroomselt, kus pöörataks tähelepanu põhiliselt esemete vormile ja seadeldise hele-tumedusrütmile, hiljem eelnevad oskused ühendada.

Edaspidi võiks natüürmordid vahelduda jõukohaste temaatiliste kompositsioonidega, mis on küll rasked, kuid pakuvad vaheldust ja fantaseerimisvõimalusi.

Seadeldistes peaks esemestik järk-järgult muutuma keerukamaks, kasutatakse erinevast materjalist draperiisid jne.

Graafiline märk ja selle omadused. Graafilise märgi tekitamise viisid. Märgi dünaamika, rütm ja väljendusrikkus. Tasapinnalise kujutamise spetsiifika. Ruumiillusiooni loomine.

Põhiliste joonistusvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine. Paberiliigid, paberi valiku sõltuvus joonistusvahenditest ja töö kestusest. Paberi formaat, selle vastavus motiivile. Standardformaadid. Erinevate formaatide kasutamine. Püst- ja põikformaat. Pliiatsid ja nende märgistamispehmed. Süsi, souss, sangviin, pastellid, kriidid jm. joonistusvahendid. Kustutuskummid ja nende kasutamine joonistamisel. Suled ja tušš.

I õ/a. lõpuks on õpilane õppinud tundma maalimisel kasutatavaid värve (akvarell, guašš, pastell jne.), tunneb nende erinevusi ja kasutamisevõimalusi. Ta on õppinud tundma paberiliike, oskab neid valida erinevateks ülesanneteks. Oskab valida erinevate värvide tarbeks vastavaid pintsleid ja eeltööks pliiatseid (numbrite järgi). Oskab oma vanuse kohaselt maalida natüürmorte, temaatilisi kompositsioone, looduspilte (pärast praktikat looduses). Ta on püüdnud lahendada nii mõningaid abstraktseid kui ka sümbolistlikke teemasid.

II õppeaasta

Õppesisu

Jätkatakse naturist maalimist natüürmortide järgi. Tuleb sisse portreemaal (modelli järgi). Tehakse mõningaid figuuri kujutamise katsetusi (modelli järgi). Tehakse dekoratiivpinnalisi ja ka ruumilisi ülesandeid.

Natüürmortide puhul peaks taotlema ruumilist lahendust (kuna I õ/a. seda veel ei ole saavutatud).

Vahelduseks jälle pinnalis-dekoratiivsed käsitused. Võiks näiteks maalidel muuta esemete toone (suvaliselt), säilitades õige hele-tumeduse jne. Võiks katsetada erinevaid maalikäsitusi - täppiv puäntillistik, laia pintsliga üldistav laseeriv jne. Ka kollaaž.

Ülesandeid varieerides sobiks vahepeal teha temaatilisi kompositsioone ja geomeetris-abstraktseid pilte. Pole välistatud ka mõne abstraktse ekspressionistliku töö tegemine, võttes aluseks mõne trendi või meeoleolu. Teisel poolaastal võiks jõuda esimese portree maalimiseni. Selleks puhuks oleks soovitatav vanem modell, keda maalitakse algul monokroomselt (guašsidega), hiljem värvis.

Vastavalt õpilase vanuseastmele ja võimetele võiks proovida ka poolfiguuri või figuuri maalimist, mis on küll II-III õ/a. ülesanne. Võiks teha veel autoportreed, portreevisandeid jm.

Teise õppeaasta lõpuks peaks õpilane oskama maalida natüürmorte ja portreed omal vanuseastmel, tundma värvitoone nende nimetuste järgi, oskama iseseisvalt teha akvarelli ettevalmistustöid (paberite pingutamine kleepimise teel), teadma primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärve, sooje ja külmi toone, kontrastvärve jne.

Õpilane on tutvunud akvarellitehnikatega - kihtide viisi katmine, märjalt märga jne.

Joonistuse ülesehituse keerukamad vormid. Esemete keeruline ruumiline organisatsioon. Üldvormi ja detaili suhe. Kompositsiooni sisemine dünaamika, rütm ja harmoonia. Esemeid ümbritseva ruumi kujutamine. Mitmekordne kattumine. Läbipaistvus. Siluettjoonistus. Looduslike ja tehisevormide spetsiifika.

Joonte funktsioonide rakendamine. Joon kui kontuur. Kontuurjoonistuse liigid. Joon vormi rõhutajana. Joon figuuri ja fooni eraldajana. Joon kui liikumine ja aktsent. Abijooned ja nende kasutamise võimalused. Suurte pindade katmine.

Pinnakäsitus ja tonaalsus. Toonivahekordade analüüsimine. Üldine tonaalsus. Hele-tumeduse gradatsioon. Pooltoonid. Kontrast. Figuuri ja fooni vahekord. Tausta funktsioonid. Tume objekt heledal taustal ja hele objekt tumedal taustal. Graafiline ja maaliline pinnakäsitus. Faktuuride mitmekesisus ja nende teadlik kasutamine.

Perspektiiviõpetuse alused. Tuum- ja koondpunkt. Vaatenurga suurus. Eri keerukusega esemete ja seadeldiste perspektiivne kujutamine (tool, laud jms.).

Valgus ja vari. Ruumi ja vormi edasiandmine valguse ja varju abil. Vormi rõhutamine valguse abil. Suunatud ja hajutatud valgus. Varjuõpetus. Oma- ja langeva varju omadused. Varjud eri kujuga esemetel. Läge ja refleks.

Materjali kujutamine. Drapeering kui kujutamiseobjekt. Voldistikute konstrueerimine. Jäigad ja plastilised materjalid.

II õ/a. maalimine toimub põhiliselt guašš- ja akvarellvärvidega, tutvutakse ka segatehnikatega ja võimaluse korral

pastellmaaliga.

VANEMA ASTME AINEKAVA

III õppeaasta

Õppesisu

III õ/a. õpilased kordavad ja kasutavad oma töödes kõike varemõpitud.

Natüürmordid on koostatud keerulisematest esemetest, mõnel juhul kasutatakse värvilist valgust.

Õpetaja võiks usaldada seadeldiste koostamise õpilaste hooleks, andes eelnevalt ülesande või probleemi suunitluse, näiteks soojades värvides natüürmort, metall- ja klaasesemetega jne.

Põhiülesanne on portree ja figuurmaal (modelli järgi).

Natuuri järgi maalimisel pöörata senisest enam tähelepanu stilisatsiooni võimalustele, koloriidi ja hele-tumeduse käsitlesele.

Õpilased on III õ/a. lõpuks õppinud edasi andma erinevaid materjale: klaas, keraamika, eri materjalidest draperiisid jne.

Portree osas peaks suutma modelleerida värvi ja hele-tumeduse abil näo vormi.

Poolfiguuri- ja figuuriülesanded jätkuvad IV õppeaastal.

Loomade kujutamine. Loomade liikumisaparaadi mitmekesisus. Vormide plastika liikumisel. Liikumistsükli analüüs. Liikumisillusiooni loomine.

Visandamine. Vormi tähenduse kiire haaramine. Toonvisandite spetsiifika.

Kujutamine ja tõlgendamine. Isiklik suhe kujutatavasse. Motiivi valikuline kujutamine. Kunstilise korrastamise võtete mitmekesisus. Hüperrealistlik kujutamine. Tutvumine lihtsamate nägemisillusioonidega.

Süvendatult on lahendatud sümbolistlikke, abstraktseid, dekoratiivseid jne.ülesandeid. Kujutatakse mõningaid ilmastikunähtusi, näiteks vihm, udu, torm jm.

Tutvutakse tempera ja akrüülvärvidega. Lisaks võib kasutada ka segatehnikaid ja -materjale.

IV õppeaasta

Õppesisu

Aasta algul võiks maalida mõne portree ja keerulisema natüürmordi. Edasine peaks keskenduma kursuse põhiülesandele - figuuri maalimisele (modelli järgi), algul osutades tähelepanu portree, käte ja figuuri maalimisele, seejärel keerulisema ülesande puhul eririietuse ja draperiidest fooni ja figuuri koosmõjule. Nende tööde vahepeal võiks teha abstraktseid või figuraalseid sümbolistlikke jm. fantaasiat virgutavaid maale.

Oleks hea teha ka mõni figuur ruumis, kus figuuri ümbrusel ja ruumil oleks suurem osakaal.

Ka kuuluvad IV õ/a. kavva maalivisandid, interjöörid, autoportreed, portreed kaasõpilastest jm., mida võib ka siduda figuraalseks ülesandeks, näiteks «Tund kunstikoolis» jne.

Figuraalse kompositsiooni alused. Seisev, istuv ja lamav figuur. Figuur rakursis. Poosi staatika ja dünaamika. Raskuspunkt ja raskuspunkti vertikaal. Staatilise tasakaalu säilimise tingimused. Figuur ja riietus (argirõivastus, originaalkostüüm jne.). Akt (poolakt). Mitmefiguuriline kompositsioon ja selle mahulis-ruumiline struktuur. Figuuride ruumiline paiknemine.

Plastilise anatoomia alused. Plastilised punktid figuuril. Skeleti peamiste mahuliste vormide ja reljeefselt avalduvate skeletiosade analüüs. Tugi-liikumisaparaat. Skelett ja selle tähtsus organismis. Keha sisemise ehituse ja välise vormi vastavus. Antagonistlike lihasegruppide kujutamise üldised seaduspärasused. Õlavöötme ja rindkere kujutamine (poolakt).

Komplitseeritud portreelised lahendused. Kaksikportree. Pilgu suund.

Komplitseeritud perspektiivne kujutamine. Juhusliku nurga all asuvate esemete kujutamine. Trepikoja perspektiiv. Varjude ja peegelduste perspektiivne konstrueerimine (bassein jms.).

IV õ/a. lõpetajad peaksid olema leidnud endale sobiva tehnika ja kujutamiskiisi ning olema suutelised neid rakendama lõputöös.

Ehkki oleks vara nõuda, et kunstikooli põhikursuse lõpetanud 15-17-aastane noor oleks väljakujunenud kunstnik, peaks ta

olema mõtlej ja teatavaid praktilisi kogemusi omav kunstis orienteeruv inimene.

V õppeaasta

Õppesisu

V õ/a. on mõeldud täienduseks ja ettevalmistuseks kõrgkooli astumisel.

Järgmine töö võiks olla vastavalt enamuse oskustele kas portree, poolfiguur või täisfiguur, mida maalitakse süvenenult.

Vahelduseks võiks maalida interjööri, figuraalset sümbolistlikku kompositsiooni või muud.

Portree kui väljendusvahendite süntees. Portreeliste lahenduste mitmekesisus. Portree rakursis. Keerukamad karakterportreed.

Miimika ja väljendusliigutused. Psüühiliste seisundite avaldumine. Individualiseerimine ja tüpiseerimine. Deformatsioonid väljendusrikkuse tõstmiseks.

Figuri staatika ja dünaamika. Dünaamiliste pooside liikumiskaasid. Inimkeha seaduspärasused puhkeasendis ja liikumises. Rotatsiooniprobleemid figuuril. Kehapööre, peapööre ja jäsemete pöörded.

Proportsiooniõpetus. Proportsiooniõpetus Vana-Egiptuses ja antiigis. Muistsete ruut ja sellest lähtuvad proportsionaalsed suhted. Proportsiooniõpetuse areng renessansi ajal (Leonardo da Vinci, Dürer). Põhimõisted (kaanon, moodul). Geomeetrilised proportsioonikäsitlused.

Komplitseeritud viimistlemisprotsess. Viimistlusvõtete mitmekesisus.

Vaheldumisi teemasid ja ülesandeid vahetades ja erinevatele käsitustele tähelepanu pöörates saavutatakse aasta lõpuks teatud oskused ja maaliline vabadus aktimaalides.

VORMIÕPETUS

Vormiõpetuse eesmärgiks on tutvumine kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomise seaduspärasustega. Antakse ülevaade vormimaailma mitmekesisusest ja selle ruumilise organiseerimise printsiipidest. Vaadeldakse skulptuuri ajaloolise arengu põhietappe ja jälgitakse kaasaegse vormiõpetuse suundumusi. Õpitakse tundma ja valdama plastilis-mahulise modelleerimise ja konstrueerimise võtteid ja vahendeid. Arendatakse vaatlus-, kujutamise- ja eneseväljendamisoskust.

Lõiming

Vormiõpetuse õppe sisu lõimub maalimise, joonistamise ja kompositsiooni ainekavaga.

NOOREMA ASTME AINEKAVA

I õppeaasta

Õppesisu

Sissejuhatus vormimaailma. Maailma vormiline mitmekesisus. Skulptuuri olemus ja spetsiifika. Kolmemõõtmelise kujutamise viisi võrdlemine kahemõõtmelisega. Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine. Meelte andmete võrdlemine. Mitme vaatepunkti kasutamine ja koordineerimine. Ruumilis-mahulise organisatsiooni põhiprintsiibid. Ruumilisus ja plastilisus.

Põhiliste modelleerimisvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine. Klassikalise modelleerimistehnika alused. Voolimine savis. Voolimispulkade (stekade) ja improviseeritud abivahendite kasutamine. Liikumise olulisus modelleerimisel. Distanti teadlik muutmine. Pöörleva aluse kasutamine. Mõõtmine ja võrdlemine. Silma ja käe töö koordineerimine. Elementaarteadmised skulptuuri materjalidest.

Skulptuuri funktsionaalne mitmekesisus. Skulptuuri liigid (vaba- ja pisiplastika, dekoratiiv- ja monumentaalskulptuur, installatsioonid jt.). Skulptuuri dekoratiivsed funktsioonid.

Vormiõpetuse põhimõisted. Mass ja maht. Suur ja väike vorm. Kerge ja raske vorm. Vormikontrastid. Telgede markeerimine. Horisontaalsus, vertikaalsus ja diagonaalsus. Vaated ja siluett. Toetuspunktid. Plastilised punktid ja nende seos tervikuga. Esi- ja tagaplaan. Ülaosa ja alaosa. Skulptuurne tervik ja selle liigendamine. Vormielementide ühendamise võtted.

Figuraalne kompositsioon. Figuraalse kompositsiooni temaatiline mitmekesisus. Ühe- ja mitmefiguuriline kompositsioon. Figuraalsete gruppide paigutamine. Inimfiguuri kasutamise võimalused. Tegevuste kujutamine. Figuuri ja esemete seostamine ja vormiline ühtsus. Loomafiguuride plastiline variatiivsus.

Ümarplastika ja reljeef. Kõrg-, pool- ja madalreljeef. Reljeefi spetsiifika. Ruumiillusiooni loomine reljeefis. Vormi eesmärgipärane ja süsteemne deformeerimine. Sügavustunnuste kasutamine. Valguse osa reljeefse kujutise tekkimisel. Valgus ja vari skulptuuris.

Vormi väljendusrikkus. Vormi idee väljendajana. Sisu ja vormi vastavus. Vormi väljendusrikkuse tõstmise lihtsamad vahendid. Pinnakäsitus meeleolu edasiandjana. Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus. Keskkonnanähtuste (ilmastik jne.), atmosfääri ja psüühiliste seisundite (meeleolu jms.) kujutamine.

II õppeaasta

Vormiõpetuse põhimõisted. Vormide tüpologia. Avatud ja suletud vorm. Kumer ja nõgus vorm. Vormihari ja vormipõhi. Skulptuuri omadused. Osa ja tervik. Tsentraalne ja perifeeria. Monoliitsus ja fragmentaarsus. Vormielementide ühendamine (lõikumine, neeldumine jms.). Ruumi ekstensiivne ja intensiivne kasutamine. Orgaanilised ja geomeetrilised vormid. Kehad. Staatiline ja dünaamiline kompositsioon.

Mass ja maht. Masside konstruktiivsed omadused. Masside reaalne ja visuaalne raskus. Mahtude suhe ja tasakaal. Proportsioneerimine ja mastaap. Kombinatorika alused. Arhitektooniline (tektooniline) komponeerimine. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal.

Vorm ja ruum. Figuuri ja fooni seaduspärasused. Kontuuri kasutamine. Ruumiline jada. Vormide omadused. Vormiloogika. Vormi visuaalsete tunnuste muutmine. Vormide seostamine ja vastandamine. Skulptuursete objektide paiknemisest tingitud visuaalsed pinged ja nende korrastamine. Vormikontrast.

Looduslike ja tehisevormide mitmekesisus. Looduslike ja tehisevormide analüüs. Looduslikud ja sünteetilised materjalid. Materjalide funktsionaalne mitmekesisus, sobivus ja otstarbekus. Materjali omaduste kasutamine vormiloomes. Materjali ja vormi vastavus. Materjalide säilivus. Looduslikud materjalid (savi, kivi, vesi, liiv, kips, puit, vill jm.) ja nende kasutamise võimalused. Töödeldud materjalid (klaas, paber, lina, puuvill jms.). Sünteetilised ja tehnilised materjalid (plastmassid, penoplast, kile, ruberoid, makroflex jt.).

Keerukamad modelleerimisvahendid ja -võtted. Tugialuse (karkassi) kasutamine. Aluste tüübid. Loodimine. Pinnatöötlus, faktuuri ja tekstuuri kasutamine. Töövahendi jälje väärtustamine.

Karakteriseerimine ja fantaseerimine. Keskkonnaobjektide karakterseid tunnuseid. Floora ja fauna iseloomulike tunnuste eristamine ja analüüs. Karakter ja liikumine. Realistlikud ja fantastilised vormid ning nende ühendamine. Fantaasiakompositsiooni liigid.

VANEMA ASTME AINEKAVA

III õppeaasta

Skulptuur ja keskkond. Skulptuuri seosed ümbritseva keskkonnaga. Miljöõtegurite mõju. Skulptuur interjööris ja eksterjööris. Skulptuuri ruumiline paiknemine. Taustruum. Skulptuuri eksponeerimise põhimõtted. Plastika seosed arhitektuuri ja disainiga.

Vorm ja valgus. Valguse kulgu vormil. Valgus kui vormilõige. Valguse nägemine ja fikseerimine. Valguse muutumine (suunamine, hajutamine). Valguse liigid (pehme, mahe, terav, ere). Valgus keemiliste ja füüsiliste muutuste põhjustajana. Materjalide valgustundlikkus. Valgus ja ese. Valgus kui märk. Valgust peegeldavad ja neelavad pinnad. Läbipaistvus. Vormi rõhutamine valguse abil. Aktsenteerimine. Teoste eksponeerimine ja valgustingimused.

Vorm ja materjal. Materjali võimaluste avanemine. Materjal ja struktuur. Materjali struktuursed omadused ja nende kasutamise võimalused. Domineerivate omaduste kasutamine teoste loomisel. Kunstiline idee ja struktuuri omapära. Materjalide füüsilised omadused (kõva ja pehme, veniv ja jäik, sile ja karvane, tihe ja poorne). Materjali muutmise võimalused (mõjutamine temperatuuriga, mehhaaniline töötlemine jms.). Füüsiline (peenestamine, poleerimine jms.) ja keemiline (söövitamine, patineerimine) töötlemine. Materjal ja kontseptsioon. Materjalide omadused tähenduse kandjana. Semantilised tunnused. Materjal kui märk.

Keerukamad vormiloomevõtted. Plastika ja raidkunst. Konstrueerimine ja modelleerimine. Moodulile rajatud kompositsiooni printsiibid. Looduslike ja tehismaterjalide seostamine. Valmisesemete kasutamine. Täis- ja poolproduktid. Valiku ja kasutamise põhimõtted. Valmisdetail aktsendina. Assamblaazh ja *ready-made*. Valmisesemete semantiline potentsiaal. Kontekst ja selle muutmise. Tähendusnihked eseme väljarebimisel harjumuslikust miljööst.

Rütm ja dünaamika. Elementide ühendamise võtted. Korduste kasutamine. Elementide ja intervallide varieerimise võtted ja printsiibid. Rütm ja seriaalsus. Rütmide tüübid.

Inimese portreeline kujutamine. Pea konstruktsioon. Aktiivsed skeletipunktid. Pea sidumine õlavöötmega. Õlavöötme ehitus. Kaela üldvorm. Näoosade analüüs (silm, kõrv, nina jms.). Näolihaste jaotumine. Juuste üldistatud kujutamine. Jäsemete ehitus ja plastika. Liigete ehitus, funktsioon ja seos välise vormiga. Liigutuste amplituud.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus. Individuaalne lähenemisviis ja käekiri. Kompositsiooni ilmekuse suurendamise võtted ja maksimaalse väljendusrikkuse saavutamine.

IV õppeaasta

Ajamõõde skulptuuris. Eelprogrammeeritud objektid (kineetiline, heli- ja valgusskulptuur). Stabiilne ja mobiilne skulptuur. Protsessuaalne kunst (*performance, happening* jt.). Keskkonnakunst (*land-art*).

Inimene kui kunstilise kujutamise allikas. Inimese kujutamise viisid ja vahendid. Inimkeha peamised mahulised vormid. Skelett ja selle tähtsus organismis. Inimfiguuri plastilised (konstruktiivsed) punktid. Proportsiooniõpetuse põhijooned. Ealised ja soolised iseärasused. Kehaehituse tüübid. Figuraalne kompositsioon. Kineetika. Liikumise biodünaamiline analüüs.

Vorm ja värv. Värvus kui kultusobjektide osa. Värvus eseme funktsionaalse tähenduse kandjana. Värv ja materjal.

Illusionism ja optilised efektid skulptuuris. Op-kunsti kogemuse analüüs. Lihtsamate nägemisillusioonide kasutamine kunstiteostes. Ruumi ja vormi näiline ja tegelik deformeerimine. Virtuaalne reaalsus kunstilise keskkonnana.

Skulptuursete objektide semantilised tasandid. Skulptuuritehnika ja tähendus. Materjal ja aeg. Materjali sõnum konkreetses ajas. Materjali ajalooline sõnum. Stiil ja tähendus. Teoste stiililine ühtsus ja sobivus. Eklektilisus. Kitši erinevad vormid. Kunstivoolude ja stiilide avaldumine skulptuuris.

V õppeaasta

Loomeprotsessi teadlik juhtimine. Loomingulise probleemi iseseisev püstitamine. Huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel. Materjali kogumine ja kavandamine. Avatus ümbritsevale maailmale. Ikonograafilise materjali (fotod, reproduktsioonid jms.) kasutamine. Valikuvõimaluste paljususe loomine. Individuaalse ja sotsiaalse ühendamine. Olulise ja ebaolulise eristamine. Lahendusvariantide analüüsimine. Ettepanekute ja soovitude kriitiline analüüs. Dialoog juhendajaga. Keskendumisvõime ja koormustaluvuse arendamine.

Kunstilise kujundi loomine. Kunstilise kujundi kontsentreeritus ja intensiivsus. Tegelikkuse interpreteerimine. Teema ja süzhee sidumine. Abstraheerimine, detailiseerimine ja nüansseerimine. Viimistlemise võttestik.

Alternatiivsed eneseväljendamise võimalused. Teose verbaalne analüüs. Argumentatsioon ja kriitiline mõtlemine kunstilise probleemi käsitlemisel.

KOMPOSITSIOON

Kompositsioon on üks põhilistest distsipliinidest kunstikoolis, mis formeerib õpilase loomingulist maailmanägemust, arendab kujutavat mõtlemist ja individuaalset võimekust.

Kompositsioon omab tihedat sidet joonistamise, maalikunsti ja skulptuuriga, samuti töödega (tikand, puugravüür, linoollõige jt.). Et arendada lastes loomingulist fantaasiat, ei tule peamist rõhku asetada mitte niivõrd tegelikkuse täpsele jäljendamisele kui süzhee kujutamise karaktersusele, ekspressiivsusele ja dekoratiivsusele.

Kujutamisõpetuses õpitakse pliiatsi-, hariliku sule, pintsli-, akvarelli-, akrüüli-, pastelli- ja teisi tehnikaid. Kujutamisõpetusega seostub ka värvusõpetus, et selgitada vastastikuseid mõjusid, kontrastide ja koloriidi tekkimise probleeme, värvuste psüühilisi mõjusid.

Kompositsiooniõpetust on võimalik õpetada lisaks traditsioonilitele kujutamiskiividele ka kasutades foto-, filmi-, digikunsti vm väljendusvormi kasutades.

Üldkompositsiooni alla kuulub ka dekoratiivne kompositsioon, mis hõlmab dekoratiivse kujunduse nähtusi, õpetab tundma rahvuslikku ornamentikat ja looma uusi ornamente kasutades pinna jaotamisel tasakaalu.

Kompositsiooniõpe on lõimitud kõikide kunstiosakonna õppeainetega Lihula Muusika- ja Kunstikoolis. Kompositsiooni hinnatakse ja antakse selles osas tagasisidet kõikide valminud tööde puhul.

I õppeaasta

Kompositsiooni mõiste. Tsentraalkompositsioon. Sümmeetria ja asümmeetria. Kontrast. Raskuskese. Muster ja rütm.

II õppeaasta

Horisontaal-, diagonaal- ja vertikaalkompositsioon. Tasakaal kompositsioonis. Külmade ja soojade toonide suhtelisus. Pindade omadused (positiivne ja negatiivne pind). Staatika ja dünaamika. Kadreerimine. Värvide ja pinnatugevuste vastastikkune mõju.

III õppeaasta

Kahe- või kolmeplaaniline ruum. Värv ja ruumi suhted. Tekst, pilt, värv, rütm looduses ja ruumis.

IV õppeaasta

Kompositsiooni seos teiste kunstiliikidega – muusika, teater, video jne. Kuldlõige. Erinevate kompositsioonivõimaluste kombineerimine. Terviklik kompositsioon.

V õppeaasta

Õpilane teostab lõputöö vabalt valitud teemal ja tehnikas arvestades kõike eelnevalt õpitut.